

1. Var klar över syftet med din text.
2. Skriv för läsaren.
3. Förenkla och förkorta.
4. Se hur andra gör.
5. Jobba tillsammans.

Publicerad 20 november 2007 kl 10:13

Åklagaren var obegriplig - den misstänkte friades

En 65-årig man från Kullahalvön har friats från anklagelsen om miljöbrott - sedan tingsrätten ansett att åklagaren inte behärskar svenska språket tillräckligt bra.

NV-SKÅNE. Brottet som 65-åringen åtalades för var varken avancerat eller komplicerat. Han anklagades för att utan tillstånd ha lett bort vatten från en å. Men när saken skulle avhandlas i tingsrätten blev det ändå invecklad och rättegången kom att handla lika mycket om svenska språket som om juridik. Åklagare Lars Magnusson påstod nämligen att 65-åringen lett bort vattnet "trots att det inte varit uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen inte skulle komma att påverkas". Tingsrätten gick vilse bland alla "inte" och "varken" och upplyste åklagaren om att han kanske skulle formulera sig begripligare. Men åklagaren stod på sig, varpå 65-åringen frikändes med motiveringen att åklagarens påstående kan uppfattas som att 65-åringen inte begått något brott. Nu har åklagare Lars Magnusson överklagat till hovrätten, där han hoppas kunna navigera bättre mellan negationerna. För säkerhets skull har åklagaren nu strukit ett "inte" i sin så kallade gärningsbeskrivning men använder ändå ordet sex gånger i sitt överklagande.

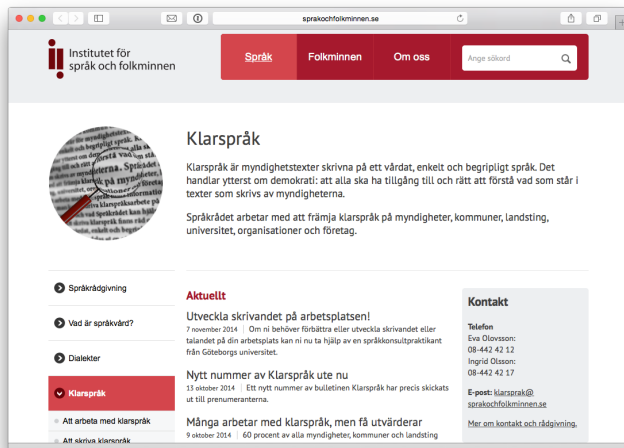
Robert Dujmovic robert.dujmovic@hd.se 042-489 93 61

Text och bild skyddas enligt lagen om upphovsrätt

Åklagare Lars Magnusson påstod nämligen att 65-åringen lett bort vattnet "trots att det inte varit uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen inte skulle komma att påverkas".

"En tjänsteskrivelse torde lämpligen avfattas på en sådan vedertagen kanslisvenska, inklusive mycket långa ordbildningar och meningskonstruktioner, abstrakta associationer samt inskjutna satser, att tjänstemannens objektivitet icke kan ifrågasättas och bör dessutom passiv form företrädesvis användas."

Per Stenson (Skriva i tjänsten)

1. Välj en lagom personlig ton.
2. Välj relevant innehåll.
3. Disponera texten på ett logiskt sätt.
4. Förklara allt som behöver förklaras.
5. Stryk sådant som inte behövs.
6. Skriv informativa rubriker.
7. Undvik långa och invecklade meningar.
8. Använd begripliga ord och förklara nödvändiga facktermer.
9. Sammanfatta det viktigaste.
10. Välj en genomtänkt grafisk formgivning.

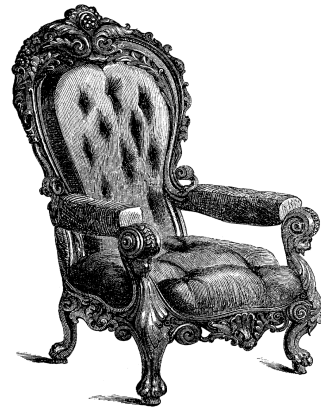
Skriva väl

I. Engagera dig!

"There are no
dull subjects.
There are only
dull writers."

H.L. Mencken

2. Läs på!

En text om vad som helst

Här har jag ett tips till dig som skriver:

Tänk visuellt!

Då ökar du chansen att nå fram till dagens jäktade läsare – som låter ögat kretsa över ytan och hugga åt sig enstaka läckerbitar.

Avslutande stycke

För att visa hur fint det kan se ut med en punktlista kommer ett exempel här:

- Punktlistans första rad.
- Punktlistans andra rad.
- Punktlistans tredje rad.

Funktion och estetik går helt enkelt hand i hand!

3. Strukturera!

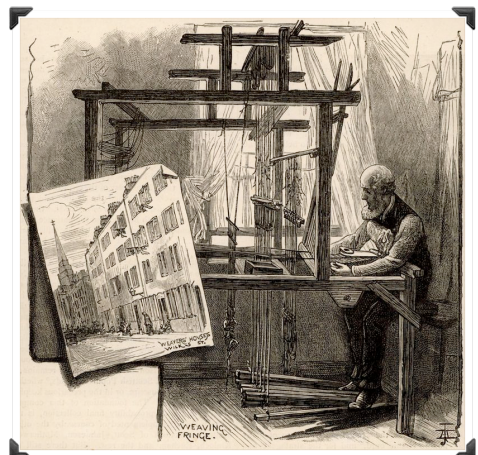

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Cras feugiat posuere pretium. Sed felis urna, gravida et
 blandit at, ullamcorper eget ligula. Duis at turpis sit amet justo viverra pellentesque. Praesent ac orci dui. Duis
 facilisis commodo dui eget facilisis. Mauris et enim non purus malesuada tincidunt at id nisi.

Cras feugiat posuere pretium. Sed felis urna, gravida et blandit at, ullamcorper eget ligula. Duis at turpis sit amet justo viverra pellentesque. Praesent ac orci du. Duis facilisis commodo du eget facilisis. Mauris et enim non purus malesuada tincidunt at id nisl. Sed diam diam, laoreet placerat vulputate ac, lacinia vel libero. Etiam orat erat, lobortis id blandit nec, fringilla ac du. Aenean ligula mauris, consectetur et accumsan ac, dictum a urna. Morbi nec augue felis, vel viverra sapien. Phasellus eget mauris id orci fringilla accumsan. Nulla in sapien lectus, at ligula Lorem ipsum dolor sit amet.

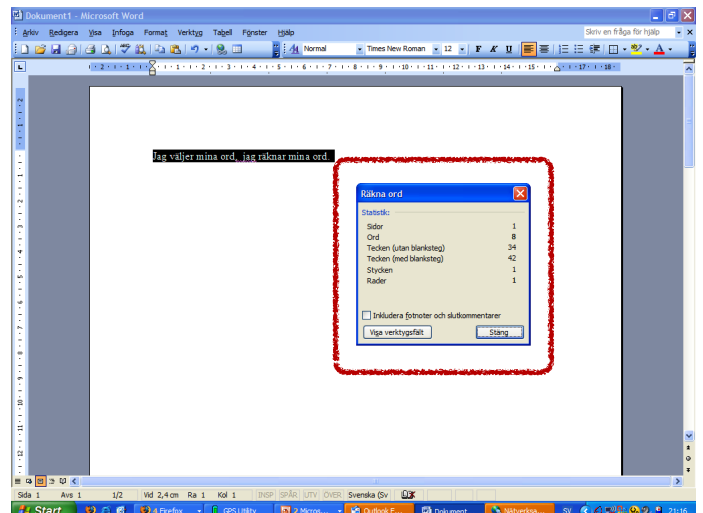
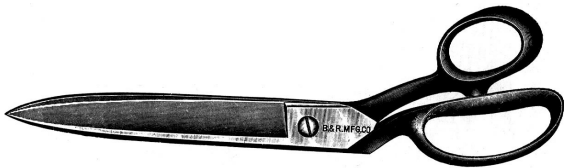
Phasellus eget mauris id orci fringilla accumsan. Nulla in sapien lectus, at viverra Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Cras feugiat posuere pretium. Sed felis uia, gravida et blandit at, ullamcorper eget ligula. Duis at turpis sit amet justo viverra pellentesque. Praesent ac orci du. Duis facilisis commodo du eget facilis. Mauris et enim non purus malesuada tincidunt at id nisi. Sed diam diam, laoreet placerat vulpviverra Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

7. Redaktionella anvisningar

en, och, också, därut kommer, alltså, dessutom, lika viktigt är, v
 i mera är, ytterligare, nästa, för det första, för det andra, tillägg
 tigen, sist men inte minst, däremot, men, emellertid, dock, ändå
 sto mindre, trots, trots allt, å ena sidan, å andra sidan, tvärtemo
 irtom, en skillnad är, i gengäld, i sin tur, i stället, fördelarna,
 ckelarna, på så sätt, på samma sätt, samtidigt (kan noteras att)
 nande (resonemang) en likartad uppfattning, i fråga om, i samb
 etta sammanhang, mot bakgrund av, med hänsyn till, när det gäl
 göra med, såsom, till exempel, exempelvis, bland annat, det vill
 istrerar/illustreras, som ett exempel på, visar, belyser, här urskilj
 rmare bestämt, särskilt, i synnerhet, av detta skäl, mot den bakgr
 grund av detta, orsaken är/var, en förklaring till detta, som en fi
 rav följer, följaktligen, således, sålunda, alltså, därför, resultatet
 tsatsen blir, vilket leder till, det(ta)beror på, anledningen är, följ
 n tidigare nämnts, som nämnt, som jag tidigare antytt, med andr
 är tydligt, tydligen, faktum är, i själva verket, det vill säga, näm
 tigen, kort sagt, avslutningsvis, sammantaget, sammanfattnings

5. Förkorta!

Komma igång

Att skriva en text

1. Klargör uppgiften.
2. Samla underlag.
3. Planera.
4. Skriv!

I. Klargör uppgiften

- Vad vill jag uppnå?
- För vem skriver jag?

2. Samla underlag

- Jag själv?
- Referensverk?
- Böcker & tidningar?
- Webben
- Intervjuer? Även faktagranskare!

3. Planera texten

- ▶ Vinkling?
- ▶ Rutor?
- ▶ Berättelse?
- ▶ Bildtexter?
- ▶ Logisk kedja?
- ▶ ...
- ▶ Faktaurval?
- ▶ Talespersoner?

3. Planera arbetet

- I. Research
- II. Skiss
- III. Intervjuer + research
- IV. Första version – återkoppling
- V. Slutversion – faktakoll

SKRIV!

Emfatisk
disposition

- ▶ Associativ
- ▶ **Emfatisk**
- ▶ Logisk
- ▶ Kontrasterande
- ▶ Kronologisk
- ▶ Tematisk

Älg skrämde dagisbarn

En yster älgkalv skrämde upp en dagisgrupp i skogen nära Snesta IP på torsdagsförmiddagen. Barn och personal blev skrärrade för stunden, men ingen kom till skada.

Det var strax efter elva som älgkalven dundrade in i gläntan på Tacktorpsåsen där ett tjugotal barn och deras tre fröknar var ute på sedvanlig torsdagsutflykt. Efter att ha sprungit några förvirrade varv rusade den ut i skogen igen och försvann. Som närmast befann sig den oinbjudna hetsporren några meters håll från barn och personal.

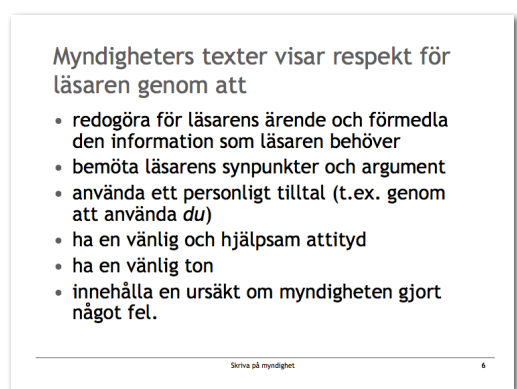
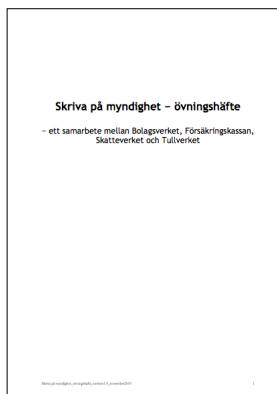
– Hela händelsen var över på mindre än en minut. Man kan fråga sig vem som var räddast – vi eller älgkalven? säger Britta Borg, förskolepedagog för daghemsgruppen Myran. Hon berättar att många barn var rädda och ledsna efter händelsen, men att den goda stämningen hade återfunnit sig till eftermiddagens mellis.

Ingen i personalen som Snesta Nyheter talat med tänker låta sig avskräckas av händelsen. Man kommer att ta med barnen på skogspromenader och utflykter i området, precis som man alltid gjort. Senaste gången en liknande händelse inträffade var för tre år sedan då en ilsken kaja gick till anfall mot en dagisfröken.

- ▶ Vem? ▶ När?
- ▶ Vad? ▶ Hur?
- ▶ Var? ▶ Varför?
- ▶ Med vilka konsekvenser

Skriva i tjänsten

www.sprakradet.se/10195

Av registreringsavgiften, X kronor, har endast Y kronor betalats.

Plusgironummer: 950608-0. Bankgironummer: 5050-0255

(Källa: Bolagsverket, 2008)

Tilltal

Av registreringsavgiften, X kronor, har endast Y kronor betalats.

Plusgironummer: 950608-0. Bankgironummer: 5050-0255

(Källa: *Bolagsverket, 2008*)

Ni har endast betalat Y kronor av registreringsavgiften på X kronor.

Betala resterande belopp till något av följande konton:
Plusgironummer: 950608-0.
Bankgironummer: 5050-0255.

(Källa: *Bolagsverket, 2009*)

Med hänvisning till lagen om skydd mot olyckor och kraven från brandmyndigheten uppmanas hyresgästerna att avlägsna all lös egendom från trapphus och entréer senast den 1 mars. Därefter kommer bortforsling av kvarvarande lösa objekt att ske.

Förvarar du något i trappuppgången eller entrén, exempelvis en cykel eller barnvagn? I så fall måste du ta bort det senast den 1 mars. Därefter kommer vi att forsla bort alla lösa föremål. Anledningen är att de annars kan göra det svårt att komma ut om det börjar brinna.

(Källa: *www.sprakvardarna.se*)

Genom dialog med föreningar och studieförbund, bland annat genom föreningsledarträffar och träffar med enskilda föreningar, arbetar kultur- och fritidsnämnden för att ytterligare stärka samarbetet och också utveckla nya samverkansformer för drift av idrotts- och fritidsanläggningar.

Med hänvisning till lagen om skydd mot olyckor och kraven från brandmyndigheten uppmanas hyresgästerna att avlägsna all lös egendom från trapphus och entréer senast den 1 mars. Därefter kommer bortforsling av kvarvarande lösa objekt att ske.

Meningsbyggnad

Genom dialog med föreningar och studieförbund, bland annat genom föreningsledarträffar och träffar med enskilda föreningar, arbetar kultur- och fritidsnämnden för att ytterligare stärka samarbetet och också utveckla nya samverkansformer för drift av idrotts- och fritidsanläggningar.

Kultur och fritidsnämnden arbetar för att stärka samarbetet och utveckla nya former för samverkan för driften av idrotts- och fritidsanläggningar. Det sker genom en dialog med föreningar och studieförbund bland annat genom träffar med föreningsledare och enskilda föreningar.

Aktiva meningar

1. Önskemål framställdes om ett nytt blankettsystem.
2. Handlingarna har skickats till länsrätten.
3. Uppgifterna har varit föremål för förnyad kontroll.
4. Det har noterats att mervärdesskattepliktig ersättning inte redovisats.

1. Önskemål framställdes om ett nytt blankettsystem.
2. Handlingarna har skickats till länsrätten.
3. Uppgifterna har varit föremål för förnyad kontroll.
4. Det har noterats att mervärdesskattepliktig ersättning inte redovisats.

1. Handläggarna ville ha ett nytt blankettsystem.
2. Juristen har skickat handlingarna till länsrätten.
3. Vi har kontrollerat uppgifterna en gång till.
4. Du har inte redovisat momspliktig ersättning.

Bästa språkbrevsprenumerant!

86:ans första fel är nu identifierat: EU:s institutioner är naturligtvis **sju** till antalet och inte nio som påstods. Redaktören rodnar och ber om ursäkt.

Med vänlig hälsning
Jonas Bergenfalk, språkvårdare

Sveriges riksdag
Protokollskansliet
100 12 Stockholm

Telefon: 08-786 40 95
Telefax: 08-786 61 44

Mejl mars 2010

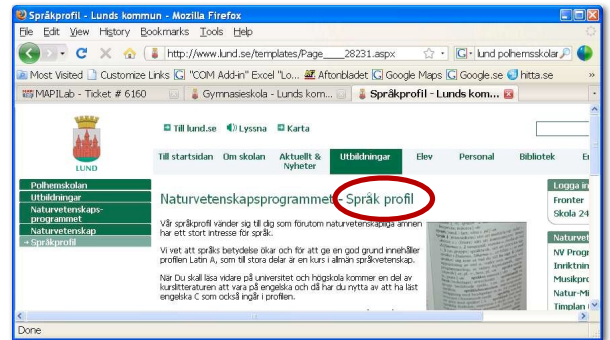
Redigering

1. Läs igenom
2. Stryk
3. Stuva om
4. Rätta

Språkvårds- arbete

- ▶ Fastställ en långsiktig plan för klarspråksarbetet.
- ▶ Ta hjälp av språkkonsulter för att planera och genomföra klarspråksprojekt.
- ▶ Låt personalen gå på kurs.
- ▶ Utforma bra mallar.
- ▶ Utse klarspråksansvariga.
- ▶ Informera om klarspråk i personaltidningen och på intranätet.
- ▶ Bilda nätverk, inom myndigheten eller med andra myndigheter.

Moderna skrivregler

Ett e-postmeddelande har skickats ut till vald e-postadress, med information om hur lösenordet till Loopia Kundzon kan erfas

VEM KAN MAN LITA PÅ?

SAOL 13

”SAOL 13”

- Svenska Akademiens ordlista över svenska språket, trettonde upplagan (2006)
 - Första upplagan 1874, tionde 1973, elfte 1986, tolfte 1998.
 - Samarbete mellan bl.a. Svenska Akademien, Göteborgs universitet, Svenska språknämnden.
 - Cirka 10 000 nya ord i senaste upplagan.

Nya lånord

burka	keff
guss	klezmer
haloumi	matutin
jambalaya	qigong
jihad	sudoku
karaoke	tsunami

Arkiverade ord

anammansvärd	frestarinna (!)
brackaktig	förbrytarfysionomi
budoarstämning	herdinnedräkt
dandyelegans	hugnelig
djäkneår	knoddaktig
dränggöra	njugghänt
fattigmansstuga	
fejdlysten	

2. ”Språkrådets skrivregler”

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språkrådet, tredje utgåvan (2008)

3. Svarta listan

Svarta listan - ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk, tredje upplagan (2004)

- ”Ett viktigt redskap i arbetet med att modernisera ord och fraser i författningarna ...”
- Ges ut av rättschefen i Statsrådsberedningen.
- PDF-version: www.sprakradet.se

4. "NE:s ordbok på nätet"

Nationalencyklopedins ordbok, online-version (2008)

- Sveriges mest kompletta ordbok.
- Definitioner, fraser, konstruktioner, etymologier m.m.
- www.ne.se

Lokala skrivregler

1. För att flera skrivsätt är vedertagna.
2. För att speciella skrivsätt förekommer hos oss.
3. För att vissa skrivfel är ovanligt utbredda hos oss.

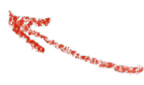

Komma före **och** = ok!

- Han hade minsann lärt sig att köra på vänster sida av vägen, och det tänkte han fortsätta med!
- Med möda och med svett hade han lärt sig att skriva rätt, men sen ändrade de ju alla regler!

Gemener i postadressen

Gillbergavägen 113 A
632 36 Eskilstuna

Endast ett mellanslag!

Skall eller ska?

~~”Formen skall används hellre än ska i beslut, föreskrifter och andra formella offentliga texter, rapporter, broschyrer och andra, mindre formella texter går det bra att välja ska.”~~

Myndigheternas skrivregler

1. När Du besöker Dina vänner i Eskilstuna måste Du be dem att visa Dig vägen till Sundbyholm. Där ska Du ta Dig en titt på Sigurdsristningen – ett fornminne som säkert kommer att göra intryck på Dig. Tänk om Du hade levt på vikingatiden! Hur skulle Du ha klarat Dig då?

2. När du besöker dina vänner i Eskilstuna måste du be dem att visa dig vägen till Sundbyholm. Där ska du ta dig en titt på Sigurdsristningen – ett fornminne som säkert kommer att göra intryck på dig. Tänk om du hade levt på vikingatiden! Hur skulle du ha klarat dig då?

ANDRA NYMODIGHETER

SPRÅK- GRODOR

6

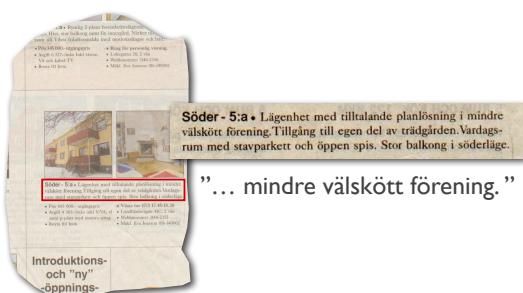
- bredden/brädden
- streck/sträck
- kort sakt
- ~~måtto~~
- björntjänst
- lök på laxen/grädde på moset

- Jag har tre söner; Erik, Oskar och Sigge
- Glöm inte att uppgi e-postadress/telefonnummer.
- Idag anlände paketet!!!!

”Friheten när det gäller kommaterering är numera ganska stor. Kort kan man säga att kommatereringens nästan enda uppgift är att skapa tydlighet. Men fortfarande finns det regler.”

Gösta Åberg: Handbok i svenska

”... mindre välskött förening.”

Återvinningscentralen

Du kan som privatperson sortera ditt grovavfall och farliga avfall samt mindre mängder bygg- och rivavfall. Vi tar endast emot bilar, med en totalvikt upp till 3,5 ton.

Lilla Nyby är en modern återvinningscentral där vi tar hand om en mängd olika sorters avfall från hushållen och ser till att de hamnar rätt i återvinningsprocesserna. Du kan som privatperson sortera ditt grovavfall och farliga avfall samt mindre mängder bygg- och rivavfall. Vi tar endast emot bilar, med en totalvikt upp till 3,5 ton.

Öppettider Lilla Nyby
Måndag, torsdag kl 7-19
Tisdag, onsdag, fredag kl 7-16
Lördag, söndag kl 9-14

Lär dig älska
semikolonet;
du ska finna
att det är en
verklig vän.

4

• bl.a.	• jfr	• pga. p.g.a.
• ca	• m.fl.	• s.k.
• dvs. d.v.s.	• m.m.	• t.ex.
• etc.	• nr	• tfn
• fr.o.m.	• osv. o.s.v.	• t.o.m.

3

Tal- eller skriftspråk?

"Hej ... ok .. hmmm antar att jag ska fixa den ... fast jag inte har använt nyckeln tyckte kanske att vi ska dela på kostnader som gäller lägen heten ahhhh men jag fixar den på måndag"

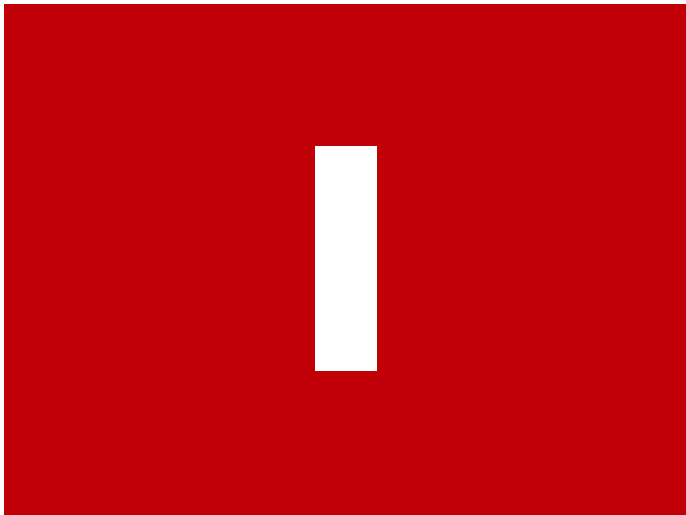
Mejl från 20-årig student

2

Anglicismer

- De spenderade natten tillsammans.
- Han opererade familjehotellet.
- De måste committa sig mer!
- I termer av ...
- December; Torsdag

Anglicismer

- En brun hårig sjuk sköterska hängde vid en bar disk.
- Rök fritt
- Skum tomte

DIREKT FRÅN FABRIKEN
KVALITETS REA, VI VÅR STÄDAR!

”Du och jag kan ju till exempel komma överens om att kalla en tur- och returbiljett Stockholm–Malmö för en åtsittande aftonklänning med svarta tofsar ...”

... men jag lovar dig att vi får ett helvete i biljett-luckan på Centralen.

Tage Danielsson
Grallimatik (1967)